

læg A, sp. 2449-2526, tillæg B, sp. 1413-1418 og forhandlingerne, sp. 2025-2037, 3371-3409, 4881-4904 og 5254-5255.

Lovændringen betød blandt andet, at det hidtidige strafminimum i straffelovens § 216 blev ophævet, samt at strafmaksimum blev nedsat til 10 års fængsel.

Ændringen af voldtægtsbestemmelsen byggede på en utrykt udtalelse fra Straffelovrådet. Udtalelsen blev gengivet i lovforslagets bemærkninger, jf. Folketingstidende 1966-67, tillæg A, sp. 2463-2467. Et hovedspørgsmål for Straffelovrådet havde været, om den dagældende lovbestemmelse i straffelovens § 216 burde opdeles i to voldtægtsregler, herunder en regel med en lavere strafferamme omfattende, hvad der blev betegnet som »forberedt voldtægt«. Udtrykket »forberedt voldtægt« dækkede over de voldtægtssager, »hvor der navnlig på grund af et forudgående selskabeligt samvær, eventuelt i forbindelse med en vis letsindighed fra kvindens side«, efter dagældende praksis forelå formildende omstændigheder. Rådet nåede imidlertid frem til, at samtlige voldtægtsforbrydelser skulle undergives en fælles strafferamme. Begrundelsen herfor var, at det efter Rådets opfattelse ikke var muligt at trække enkelte, klare momenter frem, der alene skulle kunne begrunde, at forholdet blev henført til en mildere bestemmelse. En særlig voldtægtsbestemmelse ville derfor blive formuleret så vagt, at den ikke ville yde anklagemyndighed eller domstole nogen nævneværdig vejledning ved sagernes bedømmelse. Rådet indstillede samtidig, at det hidtidige strafminimum blev afskaffet i overensstemmelse med Rådets principielle opfattelse af, at strafferammer bør undlade at foreskrive noget minimum. Endelig foreslog Straffelovrådet, at strafmaksimum blev nedsat til 10 år, da der i praksis sjældent blev idømt højere straffe efter bestemmelsen end fængsel i 4 år.

Ved lov nr. 256 af 27. maj 1981 blev bestemmelsen på ny ændret til den ordlyd, bestemmelsen har i dag, jf. bilag 3 til lovforslaget. Der henvises herom til Folketingstidende 1980-81, tillæg A, sp. 3993-4006, tillæg B, sp. 851-860, 887-892 og 893-896, og forhandlingerne, sp. 6306-6308, 7414-7461, 10964-11007, 11468-11494 og 11756-11780.

Ved denne lovændring blev anvendelsesområdet for straffelovens § 216 præciseret i forhold til bestemmelsen i straffelovens § 217 om opnåelse af samleje ved anden ulovlig tvang, således at straffelovens § 216 nu omfatter alle tilfælde, hvor samleje er tiltvunget ved vold eller trussel om vold. Der gennemførtes samtidig en ændring af strafferammen i straffelovens § 216, således at strafferammen for voldtægt blev opdelt i en normal strafferamme på fængsel indtil

6 år og en skærpet straffebestemmelse med en strafferamme på fængsel indtil 10 år for tilfælde, hvor voldtægten har haft en særlig farlig karakter eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder. Endelig blev ordene »samleje med en kvinde« ændret til ordet »samleje«, således at bestemmelsen også kan anvendes på forhold begået over for mænd.

Ændringerne i bestemmelsens strafferamme havde to formål. Dels indebar den ændrede udformning af strafferammerne en tilpasning til det gældende strafudmålingsniveau, dels indebar lovændringen, at kun sager om voldtægt omfattet af straffelovens § 216, stk. 2, fremover skulle behandles som nævningesager. Efter den dagældende regel i retsplejelovens § 687 skulle der ske nævningebehandling af straffesager om forbrydelser, hvor der i strafferammen var et strafmaksimum på fængsel i 8 år eller derover, medmindre betingelserne for at fremme en sag som tilståelsessag efter retsplejelovens § 925 var opfyldt.

Lovændringen byggede på Straffelovrådets betænkning nr. 914/1980 om voldtægt, brand og røveri. Til belysning af praksis havde Straffelovrådet gennemgået et betydeligt antal voldtægtssager og heraf udledt, at det store flertal af straffe efter straffelovens §§ 216-217 lå på et niveau af maksimalt 2-3 års fængsel (jf. betænkningen s. 32-36), og rådet fandt det på den baggrund ubetænkeligt at ændre det generelle strafmaksimum for voldtægt, således at der fastsattes en normalramme på fængsel i højst 6 år, suppleret med en skærpet strafferamme på fængsel i højst 10 år for særligt grove tilfælde af voldtægt, jf. betænkningen s. 49.

Det var således ikke hensigten med lovændringen at ændre på den dagældende udmålingspraksis, jf. Folketingstidende 1980-81, tillæg A, sp. 4003.

Straffelovrådet forudsatte, at anvendelsesområdet for straffelovens § 216, stk. 2, skulle være tilfælde, hvor voldtægten efter den hidtidige praksis var bedømt som særlig grov og som havde medført en straf, der lå over et niveau af omkring 3-4 års fængsel, jf. betænkningen s. 49-50. Det drejede sig især om sager, hvor der var udøvet vold af særlig farlig karakter. Den omstændighed, at der var tale om flere forhold til samtidig påkendelse, eller at gerningsmanden tidligere havde gjort sig skyldig i en tilsvarende forbrydelse, ville ikke uden videre bringe forholdet ind under den skærpede bestemmelse. Det samme gjaldt andre almindelige skærpselsmomenter som f.eks., at der var tale om overfald på en ubekendt, eller at voldtægten var begået af flere.

I praksis har straffelovens § 216, stk. 2, været anvendt i tilfælde, hvor gerningsmanden har truet med